

"Gecmiste Bugün" konuşması

29 Haziran 1949

Sayın dinleyicilerim;

1323 Yıl evvel bugün, 29 Haziran 626 da Avarlar İstanbul kapılarına dayanarak şehri muhasaraya başlamışlardı. Şarkî Roma İmparatoru Heraklius 622 de, İranlılar'ı mağlûp ettikten sonra büyük bir zafer alayı ile İstanbul'a dönmüş ve 623 de şarka doğru ikinci bir sefer yaparak Tebriz'e ilerlemişti.

Vaziyetin ciddi olduğunu anlamakta gecikmiyen İran Şahı İkinci Hüsvrev, Şarkî Roma İmparatorluğu aleyhine Avarlar, Bulgarlar ve Slavlar'la ittifak yapmak için faaliyete geçti ve bunda da muvaffak oldu. Avarlar 29 Haziran 626 da İstanbul kapılarına dayandılar. Bu, İstanbul üzerine tertibedilen muhasaraların sekizincisidir.

+ + +

237 Yıl evvel bugün, 29 Haziran 1712 de, Jan Jak Ruso doğmuştu. 18 inci asırda Fransa'nın ve hattâ dünyanın en büyük fikir adamlarından biri olan Ruso'nun hayatını ölüm yıldönümü münasebetiyle bundan evvelki konuşmalarımızda anlatmıştık.

+ + +

15 Yıl evvel bugün, 29 Haziran 1934 te, Sivas-Erzurum hattının inşasına başlanmıştır. İlk tren Erzurum'a 20 Ekim 1939 da girmiştir. Padişahlık idaresi, 62 senede, ecnebi imtiyaz sermayesiyle ancak 4089 kilometre demiryolu döşeyebilmişti. Cumhuriyet idaresinin ise yalnız 16 senede yaptığı demiryollarının uzunluğu 3189 kilometredir. Eger Erzurum demiryolu padişahlık devrinde yapılmış olsaydı, Sarıkamış'ta on binlerce Türk evlâdı soğuktan donarak ölmezce Erzurum üç dört defa düşman istilâsına uğramazdı.

+ + +